

Věděli jste, že...?

• Když navštívíš národní park, dej si pozor, kudy chodíš. V těchto chráněných územích můžeš chodit pouze po vyznačených cestách.

Obr. 6 – Národní park Podyjí

Obr. 7 – Pravčická brána

Obr. 8 – Dolský mlýn, první zmínky již z roku 1515, v současnosti však ruina

Co už víme...?

V ČR je chráněno více než 15 % území, kde je původní krajina nedotčená činností člověka. Nacházejí se zde čtyři NP, 26 CHKO a řada maloplošných chráněných území. V posledních letech sílí zájem o ochranu přírody (omezení těžby atd.).

Národní park Šumava

Je rozlohou největším národním parkem v ČR. Vyhlášen byl v roce 1991 ve vrcholových partiích pohoří Šumava. Území národního parku je z 80 % pokryto lesy, které jsou také hlavním důvodem ochrany území.

Šumava byla historicky vždy velice řídko obydleným nebo neobydleným územím. Do dnešních dnů si tak zachovala ráz divoké přírody. Na území NP Šumava jsou významným územím rozsáhlá rašeliniště, kde stále najdeme druhy rostlin vývojově pocházející z doby ledové. Nalezneme zde také celkem **tři jezera ledovcového původu**: Plešné, Prášilské, Laka (→ obr. 5). V NP Šumava pramení mnoho řek včetně naší nejdelší řeky Vltavy. Šumava se v posledních letech potýkala s kůrovcovou kalamitou, kdy byly velké plochy smrkového lesa kůrovcem zcela zničeny. Příroda se však již postupně regeneruje.

Obr. 5 – Šumavské jezero Laka

Národní park Podyjí

Jediný národní park **na území Moravy** se nachází při hranicích s Rakouskem v kaňonu řeky Dyje a jeho nejbližším okolí (→ obr. 6). Je naším nejmenším národním parkem. Vyhlášen byl v roce 1991. Dyje v hluboce zaříznutém kaňonu (hloubka je až 220 m) s četnými meandry vytvořila prostředí, které vyniká **velkou pestrostí rostlin a živočichů, převážně pak hmyzu**. Na území se vyskytuje 77 druhů zvláště chráněných rostlin (příkladem brambořík nachový, kosatec dvoubarvý nebo 18 druhů orchidejí), z hmyzu jsou to např. kudlanka nábožná. Území je z 84 % zalesněno. Velkou hodnotou je přirozenému prostředí blízká skladba lesa, který je převážně listnatý s výskytem jedle, tisu nebo jalovce. V roce 2000 byl na **rakouské straně hranice vyhlášen Národní park Thayatal**.

Národní park České Švýcarsko

Nejmladší český národní park vyhlášený v roce 2000 se rozkládá na severu Čech při hranicích s Německem. Předmětem ochrany jsou **unikátní pískovcové útvary** v podobě věží nebo bran (např. symbol parku Pravčická brána (→ obr. 7) – největší pískovcová skalní brána v Evropě). V úzkých soutěskách mezi pískovcovými skalami se daří vlhkomilným rostlinám a mechům, kterých je na území parku přes 300 druhů, z čehož je 42 kriticky ohrožených. Území NP **není v podstatě osídleno** a je až z 97 % zalesněno. Oblíbeným turistickým cílem jsou také soutěsky na řece Kamenici nebo Dolský mlýn (→ obr. 8), který se objevil v několika českých pohádkách.

Otázky a úkoly k opakování

1. Jak člověk svou činností narušuje přírodu?
2. Který NP je nejstarší v ČR?
3. Jaký statut mohou chráněná území mít?
4. Kolik NP je na území Moravy, které to jsou?
5. Měla by vláda zasáhnout do území NP v případě propuknutí kůrovce?